



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

11 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 11 marca 2025 r. w Warszawie

na skutek skargi kasacyjnej powodów E. S. i M. M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 25 lutego 2022 r., V ACa 554/19,

w sprawie z powództwa E. S. i M. M.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

uchyla zaskarżony wyrok w części:

- zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2019 r., II C 325/17 przez oddalenie powództwa o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonej w pkt 3 kwoty 110 446,82 (sto dziesięć tysięcy czterysta czterdzieści sześć 82/100) zł (pkt 1 lit. c.),

- oddalającej apelację powodów skierowaną przeciwko oddaleniu przez Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 4 czerwca 2019 r., II C 325/17 powództwa o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od zasądzonej w pkt 4 kwoty 199

110,65 (sto dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto dziesięć 65/100) zł (pkt 2),

- zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2019 r., II C 325/17 przez uwzględnienie zarzutu zatrzymania (pkt 1 in fine)

i w tych granicach sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym wywołanych skargą kasacyjną pozwanego.

Roman Trzaskowski

Władysław Pawlak

Karol Weitz

UZASADNIENIE

W ostatecznie zmodyfikowanym pozwie skierowanym przeciwko ozwanemu Bank S.A. w W. powodowie M. M. i E. S. domagali się ustalenia, że zawarta przez nich z Bank S.A. w W. (obecnie Bank S.A. w W.) umowa kredytu hipotecznego z 16 października 2007 r. jest nieważna oraz zasądzenia na ich rzecz (łącznie ewentualnie solidarnie) kwoty 113 206,60 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty, jako świadczeń zapłaconych przez nich na rzecz pozwanego bez podstawy prawnej. W wypadku uznania, że opisana umowa kredytu jest ważna, powodowie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz (łącznie ewentualnie solidarnie) kwoty 110 446,82 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 7 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty, jako skutek uznania niektórych zapisów umowy kredytowej za bezskuteczne oraz o ustalenie, że postanowienia umowne - a to: § 1 ust. 3 „waluta waloryzacji kredytu: CHF”; § 1 ust. 3A „Kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec 2007-09-25 według kursu kupna waluty z tabeli kursowej [...] S.A. wynosi 223 323,95 CHF. Kwota niniejsza ma charakter informacyjny i nie stanowi zobowiązania Banku. Wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu, może być różna od podanej w tym punkcie”; § 7 ust. 4 „Wysokość kredytu, wyrażoną w CHF określa się jako sumę

wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażonych w CHF”; § 10 ust. 5: „Raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej [...] S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godz. 14:50”; § 12 ust. 5 „Wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF, z tabeli kursowej [...] S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty”; § 15 ust. 4 „Z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytowej, Bank dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej [...] S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa - są bezskuteczne”.

Wyrokiem z 4 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie: 1. oddalił powództwo o ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny z 16 października 2007 r. jest nieważna; 2. ustalił, że postanowienia umowne zawarte w § 1 ust. 3, § 1 ust. 3A, § 7 ust. 4, § 10 ust. 5, § 12 ust. 5 nie wiążą powodów; 3. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 110 446,82 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 110 086, 10 zł od dnia 7 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty i od kwoty 360,72 zł od dnia 12 lutego 2019 r. do dnia zapłaty; 4. oddalił powództwo w pozostałym zakresie; 5. obciążył pozwanego w całości obowiązkiem poniesienia kosztów procesu na rzecz powodów oraz nieziszczonych kosztów sądowych, zaś szczegółowe ich wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 19 września 2007 r. powodowie zwrócili się do Bank S.A. o udzielenie kredytu na zakup lokalu mieszkalnego. We wniosku kredytowym wskazali, że posiadają wykształcenie wyższe i prowadzą działalność gospodarczą w branży szkoleniowej w formie spółki kapitałowej. Powódka podała, że jest zatrudniona w spółce na podstawie umowy o pracę na stanowisku dyrektora zarządzającego i pełni jednocześnie funkcję prezesa zarządu. Z kolei powód podał, że jest zatrudniony w spółce na podstawie umowy o pracę na stanowisku zastępcy dyrektora i pełni funkcję wiceprezesa zarządu. We wniosku o udzielenie kredytu małżonkowie wskazali, że są właścicielami dwóch nieruchomości o łącznej wartości 950 000 zł i nie mają zobowiązań kredytowych.

16 października 2007 r. pomiędzy powodami jako konsumentami a Bank S.A. w W. została zawarta sporna umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych [...] w kwocie 500 000 zł (stanowiącej wówczas równowartość 223 323, 95 CHF) waloryzowany kursem CHF, na okres 360 miesięcy. Integralną częścią umowy był Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach [...] (dalej: „regulamin”). W dniu 20 lutego 2008 r. strony podpisały aneks do umowy kredytowej, w którym sprecyzowały sposób wypłaty kredytu.

Kredyt został uruchomiony 26 października 2007 r. i był wypłacany transzami w PLN, przy jednoczesnym przeliczeniu na CHF po kursie kupna, obowiązującym w banku-kredytodawcy : 26 października 2007 r. – 78 004,54 zł (36 692,48 CHF); 5 grudnia 2007 r. – 97 383,57 zł (45 668,53 CHF); 21 grudnia 2007 r. – 97 383,58 zł (45 760,81 CHF), 2 czerwca 2008 r. – 97 383,57 zł (47 800,31 CHF), 1 lipca 2008 r. – 64 922,38 zł (31 831,06 CHF) i 29 grudnia 2008 r. – 64 922,40 zł (24 158,97 CHF). Łącznie wypłacono powodom 500 000,04 zł, co odpowiadało kwocie 235 194,51 CHF.

Suma hipotetycznych rat kapitałowo-odsetkowych z wyłączeniem postanowień zawartych w § 1 ust. 3 i ust. 3A, 10 ust. 5 oraz § 12 ust. 5 umowy kredytowej (bez waloryzacji CHF), należne kredytodawcy w okresie od grudnia 2007 r. do stycznia 2017 r. wynosi 199 110,65 zł.

Sąd Okręgowy uznał za wadliwe postanowienia umowne regulujące mechanizm waloryzacji, jednak z tej przyczyny nie przyjął nieważności umowy kredytowej, ponieważ nie prowadzi to do eliminacji elementów przedmiotowo istotnych tej umowy określonych w art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (dalej: „pr. bank.”), tj. istnieje stosunek prawny polegający na odpłatnym oddaniu do dyspozycji kredytobiorców na czas oznaczony kwoty 500 000 zł z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego oraz obowiązku zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty. W konsekwencji obowiązuje umowa kredytu wyrażona w PLN z oprocentowaniem jak w umowie, tj. w wysokości wynikającej z uwzględnienia stałej marży i zmiennej stawki referencyjnej LIBOR. Skoro powodowie z tytułu rat kapitałowo-odsetkowych

do końca stycznia 2017 r. uiścili na rzecz pozwanego kwotę 309 557,47 zł a powinni 199 110,65 zł, to powstała nadpłata w kwocie 110 446,82 zł.

Apelacje wywiodły obydwie strony. Wyrokiem z 25 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie: 1. zmienił wyrok Sądu Okręgowego: a) w pkt pierwszym w części w ten sposób, że ustalił, iż zawarta przez strony w dniu 16 października 2007 r. umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych [...] jest nieważna; b) uchylił pkt drugi; c) w pkt trzecim w ten sposób, że oddalił powództwo co do odsetek ustawowych od zasądzonych kwot; c) w pkt czwartym w części w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 199 110,65 zł i zastrzegł jednocześnie, że zapłata przez pozwanego kwot zasądzonych w pkt trzecim i czwartym (wyroku Sądu pierwszej instancji) nastąpi za jednoczesnym zaoferowaniem przez powodów na rzecz pozwanego kwoty 500 000, 04 zł albo zabezpieczenia roszczenia o zwrot tej kwoty; 2. oddalił obie apelacje w pozostałym zakresie i 3. rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego, zasądając od pozwanego na rzecz powodów kwotę 9100 zł.

Sąd odwoławczy uznał, że postanowienia umowy kredytowej dotyczące klauzul przeliczeniowych, jako dotyczące głównego przedmiotu umowy, mają charakter abuzywny w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., a ich wyeliminowanie powoduje nieważność całej umowy kredytowej, gdyż bez tych postanowień nie może ona dalej obowiązywać i w świetle orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest możliwe uzupełnienie powstałej - wobec uznania za bezskuteczne niektórych postanowień umowy - luki poprzez odwołanie się do kursu średniego NBP, a ponadto pozwany Bank nie dopełnił przedkontraktowych obowiązków informacyjnych co do ryzyka związanego z zaciągnięciem tego rodzaju umowy kredytowej.

Jednocześnie Sąd drugiej instancji uwzględnił zgłoszony przez pozwanego w toku postępowania apelacyjnego zarzut zatrzymania w odniesieniu do kwoty wypłaconego kredytu. Pismo pozwanego zawierające zarzut zatrzymania zostało doręczone powodom 24 marca 2022 r. i od tego momentu nie może być mowy o opóźnieniu po stronie pozwanego w spełnieniu świadczenia zasądanego wyrokiem Sądu pierwszej instancji. Rozstrzygając o roszczeniu odsetkowym Sąd odwoławczy wyjaśnił, że powodowie w piśmie z 27 stycznia 2022 r.

(doręczonym pozwanemu 3 lutego 2022 r.) złożyli oświadczenie wskazujące na brak akceptacji niedozwolonych postanowień umownych.

Skargi kasacyjne wywiodły obie strony, przy czym postanowieniem z 28 lipca 2023 r., I CSK 4249/22, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego Banku, natomiast przyjął do rozpoznania skargę kasacyjną powodów. Powodowie zaskarżyli wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w pkt 1 lit. c odnośnie do rozstrzygnięcia o roszczeniu odsetkowym, w pkt 4 w zakresie oddalenia roszczenia odsetkowego od kwoty 199 110,65 zł oraz w pkt 4 *in fine* co do uwzględnionego zarzutu zatrzymania, domagając się uchylenia tego wyroku i jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 199 110,65 zł za okres od 7 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty, ewentualnie jego uchylenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Zarzucili naruszenie prawa materialnego, tj. a) art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 476 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady nr 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach zawieranych z konsumentem (dalej: „dyrektywa 93/13”) i art. 385¹ k.c. przez przyjęcie, że roszczenie konsumenta jest wymagalne z chwilą dotarcia do drugiej strony oświadczenia co do świadomości skutków nieważności umowy i braku zgody na dalsze trwanie umowy zawierającej abuzywne klauzule waloryzacyjne; b) art. 2, art. 76 Konstytucji RP oraz art. 12 i art. 169 Traktatu o Unii Europejskiej w zw. z art. 38 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 385¹ k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 na skutek naruszenia zasady równowartości i skuteczności w egzekwowaniu praw przyznanych prawem europejskim poprzez gorsze traktowanie konsumenta wnoszącego o zwrot świadczeń nienależnie spełnionych na podstawie umowy, która została uznana za nieważną wskutek eliminacji postanowień nieuczciwych w rozumieniu dyrektywy 93/13 w zw. z art. 385¹ k.c. w stosunku do osoby dochodzącej zwrotu świadczenia nienależnego na podstawie przepisów krajowych; c) art. 496 i art. 497 k.c. przez przyjęcie, że umowa kredytu jest umową wzajemną, że dopuszczalne jest złożenie oświadczenia o skorzystaniu z prawa zatrzymania pod warunkiem oraz skorzystanie z tego zarzutu przy jednorodności zatrzymywanych świadczeń

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione z nim indywidualnie nie wiążą go, jeśli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane jednoznacznie.

Przepis ten stanowił wynik implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy 93/13. Zważywszy na konstytucyjną hierarchę źródeł prawa, przepisy tej dyrektywy mają, w zakresie, który regulują, charakter nadrzędny w stosunku do przepisów prawa krajowego. Tak samo pierwszeństwo ma wykładnia przepisów tej dyrektywy dokonywana w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wcześniej Europejski Trybunał Sprawiedliwości).

Zagadnienia związane z pouczeniem powodów jako konsumentów o skutkach nieważności umowy, w kontekście ewentualnej ich zgody na abuzywne postanowienia umowne, mają po ostatnich orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej drugorzędne znaczenie. Otóż w wyrokach z 15 czerwca 2023 r., C - 520/21, z 7 grudnia 2023 r., C-140/22 oraz w postanowieniu z 11 grudnia 2023 r., C-756/22 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście nieważności umowy kredytowej zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, stoją one na przeszkodzie takiej wykładni prawa krajowego, że instytucja bankowa może domagać się od konsumenta rekompensaty przekraczającej zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania umowy oraz ustawowe odsetki za zwłokę liczone od dnia wezwania do zapłaty, a ponadto w wyroku z 7 grudnia 2023 r., C-140/22 wyjaśnił, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście nieważności umowy kredytowej ze względu na przewidziane w niej abuzywne postanowienia, stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależniona od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, że nie wyraża zgody na utrzymanie

w mocy tego abuzywnego warunku oraz że jest świadomy konsekwencji tego uznania nieważności umowy oraz wyraża on zgodę na uznanie umowy za nieważną.

W wyroku z 14 grudnia 2023 r., C- 28/22 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał, że w razie stwierdzenia nieważności umowy kredytowej zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, konsument jest uprawniony do domagania się od przedsiębiorcy zwrotu świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy oraz odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania tego zobowiązania, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tego świadczenia.

W konsekwencji nie sposób odeprzeć zarzutu naruszenia art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 455 k.c. i art. 481 § 1 k.c.

Zarzut naruszenia art. 496 k.c. w zw. z art. 497 k.c. w zakresie, w jakim skarżący podważa identyfikowanie umowy kredytowej jako umowy wzajemnej w rozumieniu art. 487 § 2 k.c. nie zasługiwał na uwzględnienie bowiem w uchwale składu siedmiu sędziów Sąd Najwyższy z 28 lutego 2025 r., III CZP 126/22, zostało wyjaśnione, że tego typu umowa jest umową wzajemną. Jednak przesądzenie w ramach krajowego porządku prawnego, że umowa o kredyt bankowy jest umową wzajemną w rozumieniu art. 487 § 2 k.c., nie oznacza jeszcze, że w świetle prawa unijnego przedsiębiorca w sporze z konsumentem może zgłosić skutecznie zarzut zatrzymania.

Według stanu z chwili wydawania zaskarżonego wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie wypowiadał się w przedmiocie dopuszczalności skorzystania przez przedsiębiorcę w sporze z konsumentem z zarzutu zatrzymania, zaś w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z 6 maja 2021 r., III CZP 6/21,(OSNC 2021, nr 9, poz. 56), Sąd Najwyższy nie zajmując się kwestią, czy umowa kredytu jest umową wzajemną, stwierdził, że - w razie uznania umowy kredytu za nieważną w związku z abuzywnymi postanowieniami, które nie pozwalają na utrzymanie jej w mocy w pozostałej części i powstania konieczności rozliczeń stron, z uwzględnieniem teorii dwóch kondycji - zagrożeniu związanemu z niewypłacalnością jednego z obustronnie wzbogaconych

kontrahentów zapobiega w znacznej mierze przewidziane w art. 497 w zw. z art. 496 k.c. prawo zatrzymania otrzymanego świadczenia, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot. Sąd Najwyższy zwrócił też uwagę, że z punktu widzenia art. 497 w zw. z art. 496 k.c. obowiązek zwrotu wykorzystanego kapitału jest - w relacji do obowiązku oddania środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy - czymś więcej niż zobowiązaniem do świadczenia wzajemnego (ma charakter bardziej podstawowy niż obowiązek zapłaty oprocentowania czy wynagrodzenia), a nie czymś mniej, co uzasadnia zastosowanie tego przepisu także w tym przypadku (w celu zabezpieczenia roszczenia restytucyjnego banku) z odwołaniem się do rozumowania *a minori ad maius*.

Zarzut zatrzymania jest sposobem obrony przed roszczeniem strony przeciwnej i przysługuje uprawnionemu w celu zabezpieczenia jego wierzytelności i polega na zatrzymaniu rzeczy (por. art. 461 k.c.), bądź świadczenia wzajemnego (art. 497 w zw. z art. 496 k.c.). Prawo zatrzymania ma charakter zarzutu odraczającego (*exceptiones dilatoriae*) i jest sprzężone z zabezpieczonym roszczeniem (*accessorium sequitur principale*). Istotą prawa zatrzymania nie jest więc zaspokojenie się przez zatrzymującego z zatrzymanego świadczenia, lecz jedynie wywieranie presji na przeciwną stronę, aby wykonała swoje zobowiązanie lub wykonanie to odpowiednio zabezpieczyła. Dlatego prawo to ustępuje innym zabezpieczeniom i ustaje z chwilą dania przez stronę przeciwną innego zabezpieczenia.

W postanowieniu z dnia 8 maja 2024 r., C - 424/22, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w kontekście stwierdzenia nieważności zawartej przez instytucję bankową z konsumentem umowy kredytu hipotecznego z uwagi na nieuczciwy charakter niektórych warunków tej umowy powołanie się przez tę instytucję na prawo zatrzymania prowadzi do uzależnienia przysługującej konsumentowi możliwości uzyskania przez niego zapłaty kwot, które zasądzono od wspomnianej instytucji ze względu na skutki restytucyjne wynikające ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru tych warunków, od równoczesnego

zaofiarowania przez tego konsumenta zwrotu albo zabezpieczenia zwrotu całości świadczenia otrzymanego od tej samej instytucji przez konsumenta na podstawie wspomnianej umowy, niezależnie od spłat dokonanych już w wykonaniu tej umowy.

Dlatego zasługiwał na uwzględnienie również zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 497 k.c. i art. 496 k.c. Niezależnie od powyższych wywodów trzeba zwrócić uwagę, że powodowie skorzystali z zarzutu potrącenia (k. 1307 i n.), który bez wątpienia wyprzedza w skutkach prawnych zarzut zatrzymania. Wreszcie pozwany w niniejszej sprawie Bank wystąpił jeszcze przed wydaniem wyroku przez Sąd drugiej instancji o zwrot kapitału wypłaconego powodom na podstawie nieważnej umowy, a zatem w tamtym postępowaniu mógł się domagać zabezpieczenia tego roszczenia na zasadach ogólnych.

Z tych względów w odniesieniu do skargi kasacyjnej powodów i kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Nie było podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku w odniesieniu do orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje, gdyż rozstrzygnięcia o spornym, w niniejszym postępowaniu kasacyjnym, roszczeniu odsetkowym i zarzucie zatrzymania nie generowało w dotychczasowym postępowaniu przed Sądami obu instancji dodatkowych i samodzielnych kosztów procesu.

Roman Trzaskowski

Władysław Pawlak

Karol Weitz

[SOP]

[r.g.]